

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

w sprawie z wniosku W. K.
przy uczestnictwie E.K. i Prokuratura Okręgowego w W.
o ubezwłasnowolnienie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 czerwca 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania E.K.
od postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 15 października 2020 r., sygn. akt I ACa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej,

2. przyznaje od Skarbu Państwa (Sąd Apelacyjny w (...)) na rzecz adwokata K. R. kwotę 180,- zł (stu osiemdziesięciu złotych) powiększoną o należny podatek VAT, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną E.K. z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na

skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie, zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym, bowiem, razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a nie jest, przecież, jego zadaniem dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wniesionej od postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 15 października 2020 r., uczestniczka postępowania E.K. wskazała na przesłankę uzasadniającą jej przyjęcie z art. 398⁹ § 1 pkt.: 4) k.p.c. Skarżąca podnosząc, że jej skarga jest oczywiście uzasadniona, tytułem dowiedzenia tej przesłanki stwierdziła, iż zaskarżone postanowienie Sądu II instancji w sposób oczywisty narusza przepisy postępowania tj. art. 553 § 2 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c., ponieważ Sąd ten, mimo ewidentnych uchybień w zakresie przeprowadzenia postępowania dowodowego przez Sąd Okręgowy w (...), nie przeprowadził dodatkowego postępowania dowodowego, mającego na celu uzupełnienie opinii biegłych o elementy wymagane przez przepisy prawa. Tym samym, jak wskazała skarżąca, Sąd ten oparł swoje orzeczenie, jak i ocenę rozstrzygnięcia Sądu I instancji, nie na wiadomościach specjalnych, a swoim osobistym odbiorze zebranych w sprawie materiałów dowodowych. W ocenie skarżącej taka sytuacja nie powinna była mieć miejsca, albowiem w postępowaniach, których przedmiotem jest ubezwłasnowolnienie osoby fizycznej,

prawidłowa i kompletna opinia biegłych jest elementem kluczowym. E. K. w konkluzjach stwierdziła, iż przyznanie przez Sąd II instancji, że opinia biegłych jest co prawda niekompletna i jednocześnie podtrzymanie przez ten Sąd w mocy wyroku Sądu Okręgowego w W., jest rażącym przypadkiem dokonania nieprawidłowej kontroli instancyjnej.

Wniosek skarżącej o przyjęcie jej skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wywołał oczekiwanego, przez E.K., rezultatu.

Jak wynika, bowiem, z ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, powołanie się przez skarżącego na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej zobowiązuje do przedstawienia wywodu prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej już przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co, w efekcie, daje podstawy do przyjęcia skargi, jako oczywiście uzasadnionej (por. postanowienia SN: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/0; z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09; z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, niepubl.).

Tymczasem skarżąca, w uzasadnieniu powołanej przez siebie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt. 4) k.p.c. zaprezentowała zwięzły wywód prawny sprowadzający się w istocie do zarzutu naruszenia przez Sąd II instancji przepisów art. 553 § 2 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c., poprzez zaniechanie przez ten Sąd przeprowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego, mającego na celu uzupełnienie opinii biegłych o elementy wymagane przez przepisy prawa, co uprzednio zaniedbał Sąd Okręgowy w W. Konkludując skarżąca podniosła, że zaskarżone postanowienie, wobec oparcia go o niekompletne dowody i nierzetelnie przeprowadzone postępowanie dowodowe, zarówno przed Sądem I jak też Sądem II instancji, narusza jednocześnie przepisy prawa materialnego.

Mając okoliczności wyszczególnione powyżej na względzie, wskazać należy, że przesłanka z art. 398⁹ §1 pkt 4) k.p.c. wchodzi w rachubę wówczas, kiedy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo

w sytuacji, kiedy podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzuty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne w sposób niewątpliwy. Nadto, zważywszy też na konstrukcję skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, stwierdzić należy, iż, na etapie postępowania kasacyjnego, nie są dopuszczalne zarzuty dotyczące oceny dowodów, w tym dowodu z opinii biegłego, przy czym Sąd Najwyższy związany jest również ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. W konsekwencji zaprezentowany w skardze kasacyjnej wywód prawny, na okoliczność wykazania przesłanki oczywistej zasadności, nie może sprowadzać się do polemiki z ustaleniami stanu faktycznego poczynionymi przed sądem II instancji, czy też oceny dowodów. Niedopuszczalne jest zatem formułowanie argumentów na rzecz oczywistości skargi kasacyjnej przez wyrażenie dezaprobaty dla ocen mających charakter ustaleń w konkretnym stanie faktycznym oraz poprzez wystawienie kontestacji odnośnie do oceny przeprowadzenia przez sąd powszechny postępowania dowodowego, z wyjątkiem ocen odnoszących się do legalności procedowania dowodowego. Sąd Najwyższy jednocześnie kategorycznie podkreśla, mając na względzie powołane przez skarżącą przepisy art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c., że zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie może być przedmiotem rozważań i ocen tego Sądu, skoro jego treść normatywna odnosi się bezpośrednio do dokonywania przez sąd oceny dowodów, a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, o czym mowa w art. 398¹³ § 2 k.p.c. (por. postanowienie SN z dnia 27 sierpnia 2020 r., IV CSK 140/20, niepubl.). W konsekwencji zarzuty dotyczące naruszenia przepisów, które regulują ustalenie faktów i ocenę dowodów, a więc również art. 233 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c., są niedopuszczalne (zob. też wyrok SN z dnia 9 września 2020 r., II CSK 757/18, niepubl.). Konkludując, przepis art. 233 § 1 k.p.c. może jedynie wyjątkowo stanowić skuteczną podstawę kasacyjną, gdy dokonana przez sąd drugiej

instancji ocena dowodów jest rażąco wadliwa, sprzeczna z zasadami logicznego rozumowania. W ramach kontroli kasacyjnej Sąd Najwyższy nie kontroluje samej oceny dowodów, a jedynie jej legalność. Skarżący może zatem zakwestionować stanowiącą podstawę ustaleń faktycznych ocenę dowodów, gdy oparta jest na materiale dowodowym zebrany z naruszeniem przepisów regulujących postępowanie dowodowe, w takim wypadku jednak obowiązkiem skarżącego jest przytoczenie tych przepisów i wyjaśnienie, jaki wpływ na treść rozstrzygnięcia to naruszenia miało. Jest to istotne, gdyż zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest bowiem związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, na podstawie art. 398¹³ § 2 in fine k.p.c. (por. wyrok SN z dnia 22 października 2020 r., I CSK 238/19, niepubl.).

Mając powyższe okoliczności na względzie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, sformułowane przez E.K. wbrew zakazowi konfrontowania przez Sąd Najwyższy oceny dowodów oraz związania ustalonymi w sprawie faktami nie prowadzi do wniosku o oczywistej zasadności skargi. W konsekwencji rozważań w przedmiocie oceny wykazania przez skarżącą przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4) k.p.c. brak jest podstaw do stwierdzenia, że w niniejszej sprawie przesłanka ta została w sposób właściwy dowiedziona. Sąd Najwyższy nie dopatrywał się również okoliczności, które determinowałyby nieważność postępowania, a którą to przesłankę Sąd ten bierze pod uwagę z urzędu.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

ke